

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

گزارش فصلی

تولید صنعتی ایران با استفاده از اطلاعات شرکت‌های بورسی*

فصل دوم ۱۳۹۴

تابستان ۱۳۹۴

* آمارهای مربوط به فصل دوم ۱۳۹۴ مقدماتی است.

تهیه و تنظیم

پژوهشگران گروه مدلسازی

پژوهشکده پولی و بانکی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

این گزارش به سفارش اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
توسط پژوهشکده پولی و بانکی تهیه شده است.

تولید صنعتی به عنوان موتور رشد اقتصادی و محرک تولید در سایر بخش‌ها در نظر گرفته می‌شود. از این رو در بررسی وضعیت اقتصاد کشورهای مختلف، شاخص تولید صنعتی از اهمیت بالایی برخوردار است و سطح فعالیت اقتصادی برای بسیاری از کشورها به صورت ماهانه و روزآمد برپایه این شاخص رصد می‌شود.

بررسی و تحلیل روزآمد وضعیت اقتصاد ایران با توجه به نوسانات زیادی که در دوره‌های اخیر داشته از اهمیت بسزایی برخوردار است. با توجه به کمبود اطلاعات روزآمد از بخش واقعی اقتصاد و بخش صنعت و اهمیت شناسایی و تحلیل به روز وضعیت اقتصاد، در این گزارش برای برآورد شاخص تولید صنعتی، از اطلاعات شرکت‌های صنعتی عضو بورس اوراق بهادار تهران (که ۳۹ درصد از ارزش تولید صنعتی کشور را تولید می‌کنند) استفاده شده است.^۱

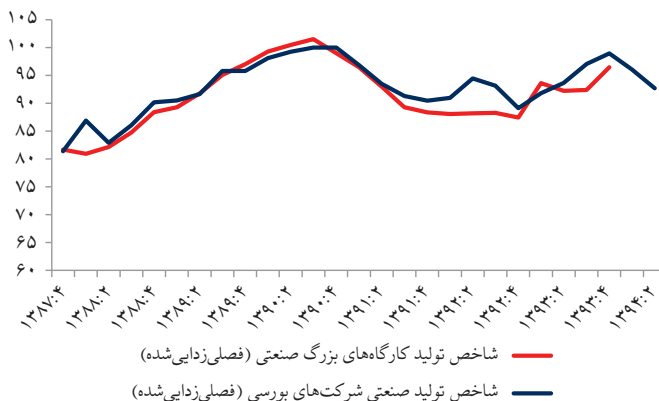
بر اساس رشد تولید صنعتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در نیمه ابتدایی سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل منفی ۷/۹ درصد بوده است. این در حالی است که شاخص تولید صنعتی با لحاظ صنعت فرآورده‌های نفتی در شاخص^۲، کاهش حدود ۱۲/۴ درصد را نشان می‌دهد. در همین مدت شاخص فروش این شرکت‌ها کاهش ۱۰/۱ درصدی داشته است. مقایسه این دو نرخ نشان می‌دهد که کاهش در فروش صنایع بیشتر از کاهش تولید آن‌ها در شش ماهه ابتدایی بوده است. نکته قابل توجه دیگر این که کاهش رشد در فصل دوم ۱۳۹۴ شدیدتر شده است، چون رشد فصل دوم سال ۱۳۹۴ نسبت به مدت مشابه سال گذشته منفی‌تر از رشد شش ماه است.

همچنین نمودار ۱ روند فصلی‌زدایی شده از تولید صنعتی شرکت‌های بورسی در بازه زمانی ۱۳۸۷ تا فصل دوم ۱۳۹۴ را نشان داده و آن را با شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی مقایسه می‌کند. تغییرات این دو شاخص تا حدود زیادی در فصول گذشته مشابه بود است. بر اساس این نمودار روند مثبتی که در سال ۱۳۹۳ بوجود آمده در نیمه ابتدایی سال ۱۳۹۴ کاهش یافته است.

۱. با وجود این که تولیدات شرکت‌های صنعتی غیربورسی در این گزارش در نظر گرفته نشده است، بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، روند شاخص تولید صنعتی محاسبه شده به خوبی تغییرات در شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی و ارزش افزوده بخش صنعت و معدن را توضیح می‌دهد. همچنین آمار استفاده شده پس از حذف اثرات فصلی گزارش شده‌اند.

۲. لازم به ذکر است که صنعت فرآورده‌های نفتی در حساب‌های ملی و در شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی به عنوان بخش صنعت آورده نشده و زیر گروه نفت در نظر گرفته شده است و به همین خاطر این صنعت از شاخص جدا شده است.

نمودار ۱ - شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی

* مقدار شاخص برای سال ۰۹۳۱ برابر ۰۰۱ قرار داده شده است.
 ** آمار کارگاه‌های بزرگ صنعتی از بانک مرکزی و شاخص تولید صنعتی با استفاده از داده‌های شرکت‌های بورسی محاسبه گردیده است.

جدول ۱ - شاخص تولید صنعتی با استفاده از اطلاعات شرکت‌های بورسی

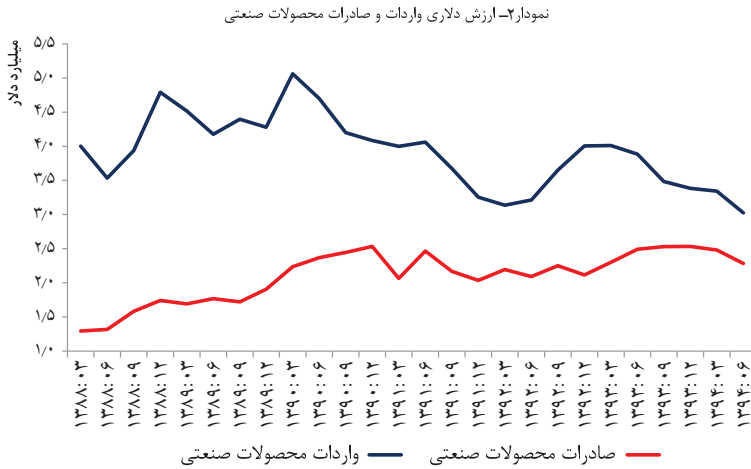
رشد فروش فصل ۲ سال ۱۳۹۴			رشد تولید فصل ۲ سال ۱۳۹۴				
رشد سالانه	نسبت به فصل مشابه سال قبل	شش‌ماهه ابتدای سال نسبت مدت مشابه	رشد سالانه	نسبت به فصل مشابه سال قبل	شش‌ماهه ابتدای سال نسبت مدت مشابه		
۲/۱	-۱۱/۴	-۱۰/۱	۱/۷	-۱۳/۱	-۷/۹	تولید صنعتی	شاخص کلی
۰/۶	-۱۰/۵	-۱۱/۶	-۱/۰	-۱۲/۴	-۱۲/۰	تولید صنعتی (با لحاظ صنعت فرآورده‌های نفتی)	
-۵/۹	-۱۰/۵	-۱۱/۸	-۷/۶	-۱۳/۷	-۱۴/۰	تولید صنعتی (بدون صنعت خودرو و ساخت قطعات)	
-۵/۵	-۱۴/۳	-۱۱/۳	-۶/۵	-۱۵/۶	-۱۰/۸	پالادستی	تولید صنعتی بر حسب نوع صنعت
۸/۵	-۷/۵	-۱۱/۶	-۶/۰	-۷/۸	-۱۱/۹	پایین‌دستی	
۰/۶	-۱۰/۵	-۱۱/۶	-۳/۹	-۸/۱	-۴/۸	محصولات بی‌دوام	تولید صنعتی بر حسب نوع محصول
۲/۴	-۱۳/۷	-۱۴/۳	۰/۰	-۱۶/۴	-۱۵/۰	محصولات بادوام	
۲۲/۹	-۰/۸	-۴/۵	۲۴/۲	-۰/۹	-۵/۱	مصرفی	
-۵/۳	-۱۵/۳	-۱۱/۶	-۵/۸	-۱۶/۷	-۱۱/۱	واسطه	
-۱۸/۱	-۳۱/۴	-۲۸/۲	-۸/۹	-۲۹/۷	-۱۹/۵	سرمایه‌ای	

توضیح: مقدار شاخص برای هر یک از گروه‌ها در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱۰۰ در نظر گرفته شده است.

تحلیل وضعیت صنعت

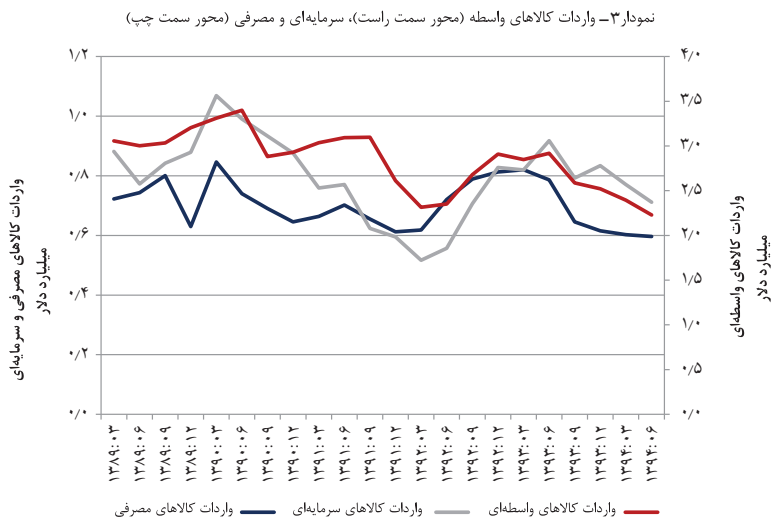
رشد مثبت تولید صنعتی در سال ۱۳۹۳ در سال ۱۳۹۴ ادامه پیدا نکرده است و منفی شده است. رشد منفی در این بخش علی‌رغم نتیجه مثبت مذاکرات و کاهش تحریم‌ها اتفاق افتاده است. همان‌طور که در گزارش‌های قبلی هم اشاره شده بود، مهم‌ترین عامل کاهش تولید و فروش صنایع را می‌توان کاهش تقاضای داخلی دانست. بر اساس گزارشی که بانک مرکزی منتشر کرد، درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل رشد ۱۳/۴ درصدی داشته است. حال با توجه به تورم ۱۵/۶ درصدی در این سال می‌توان گفت که درآمد خانوارهای شهری به‌طور حقیقی ۲/۲ درصد کاهش داشته است. بر همین اساس درآمد حقیقی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به ترتیب ۵/۵ و ۲/۳ درصد کاهش داشته است. با کاهش حدود ۱۰/۵ درصد در قدرت خرید خانوارهای شهری در این سه سال طبیعی است که تقاضا برای کالاهای غیرضروری کاهش داشته باشد. البته باید توجه کرد که افزایش تولید در سال ۱۳۹۳ به دلیل کاهش محدودیت‌های بخش عرضه در واردات کالاها و مواد اولیه بود که افزایش در تولید را به همراه داشت. ولی با توجه به نبودن تقاضای موثر در بازار این رشد در سال ۱۳۹۴ ادامه پیدا نکرد.

البته کاهش قدرت خرید مردم تنها دلیل کاهش تقاضا نبوده است. پس از توافق برجام انتظارات کاهش قیمت در بین مردم شکل گرفته است و مردم خرید خود را در این دوران به دوره‌های بعدی و بعد از کاهش قیمت انتظاری خود موکول کرده‌اند. از این رو شاهد کاهش تقاضای کالاهای بادوام در این دوره هستیم. از دیگر عوامل کاهش تقاضا در اقتصاد می‌تواند کاهش قیمت محصولات و فرآورده‌های نفتی و گازی در کشور باشد. کاهش قیمت نفت به زیر ۵۰ دلار و همچنین کاهش قیمت میعانات گازی و محصولات پتروشیمی به کمترین حد از سال ۲۰۰۹، باعث شده است که درآمدهای ارزی کشور به شدت کاهش یابد. البته این کاهش درآمدهای ارزی به کاهش تقاضای دولتی و بودجه انقباضی دولت در سال ۱۳۹۴ منجر شده است. نمودار ۲ ارزش دلاری صادرات و واردات محصولات صنعتی را نشان می‌دهد. روند واردات محصولات صنعتی که تقریباً ۷۲ درصد آن را کالاهای واسطه‌ای تشکیل می‌دهد از فصل دوم سال ۱۳۹۳ به بعد روند کاهشی دارد. به‌طوری‌که رشد سالانه منتهی به فصل دوم ۱۳۹۴ ارزش دلاری واردات محصولات صنعتی منفی ۱۵ درصد شده است. این در حالی است که صادرات محصولات صنعتی که از انتهای سال ۱۳۹۱ تا انتهای سال ۱۳۹۳ روند کاهشی نداشته و دارای شیب ملایم صعودی بوده است، در سال ۱۳۹۴ کاهش تقریباً ۱۰ درصدی را تجربه کرده است که به دلیل کاهش ارزش صادرات فرآورده‌های نفتی و گازی است. لازم به ذکر است که از نظر وزنی صادرات این محصولات افزایش داشته است اما به دلیل افت شدید قیمت شاهد این کاهش ارزش صادرات هستیم.

منبع: محاسبات محقق و گمرک جمهوری اسلامی ایران

نمودار ۳ روند واردات کالاهای مصرفی، واسطه‌ای و سرمایه‌ای را نشان می‌دهد. روند افزایشی از اواسط سال ۱۳۹۲ تا اواسط سال ۱۳۹۳ و سپس روند کاهشی تا فصل دوم ۱۳۹۴ در همه گروه‌های کالایی قابل مشاهده است. اما در این بین بیشترین کاهش در واردات در چهار فصل اخیر مختص به کالاهای مصرفی است که ارزش دلاری واردات آن بیش از ۲۴ درصد کاهش داشته است و کالاهای سرمایه‌ای در این دوره تنها ۶/۳ درصد کاهش در ارزش دلاری واردات را تجربه کرده است. نکته قابل ذکر در خصوص این آمار این است که قیمت دلاری محصولات وارداتی واسطه‌ای و مصرفی در دوره یک‌ساله منتهی به فصل دوم ۱۳۹۴ به ترتیب ۱۱/۹ و ۲/۹ درصد کاهش داشته است اما قیمت محصولات وارداتی سرمایه‌ای در این دوره ۶/۷ درصد افزایش داشته است.

منبع: محاسبات محقق بر اساس داده‌های گمرک ج ۱۱

تولید در صنایع مختلف

وضعیت صنعت در شش ماهه ابتدای سال ۱۳۹۴ تحت تاثیر کاهش تقاضا قرار داشته که منجر به کاهش تولید در برخی صنایع شده است. این در حالی است که بیشتر صنایع با برداشته شدن تحریم‌ها و تسهیل مشارکت با شرکای خارجی در طرح‌های تولیدی، به دنبال بهبود وضعیت خود هستند. اما به نظر می‌رسد اثر رفع محدودیت‌های ناشی از تحریم بر عملکرد صنایع در سال ۱۳۹۵ قابل مشاهده باشد و در سال ۱۳۹۴ بهبود تقاضای داخلی می‌تواند راهگشای خروج از رکود کشور باشد. بر اساس جدول ۲ صنعت سیمان، گچ و آهک بیشترین کاهش را در شش ماهه گذشته هم در تولید و هم در فروش داشته است و بیشترین رشد در این مدت مربوط به صنایع مواد غذایی و آشامیدنی بوده است. در زیر به تشریح وضعیت برخی صنایع پرداخته می‌شود.

خودروسازی و ساخت قطعات: پس از رشدهای خیره‌کننده صنعت خودرو در سال ۱۳۹۳ در سال ۱۳۹۴ شاهد کاهش رشد و حتی کاهش تولید در این صنعت بوده‌ایم. بطوری که بر اساس گزارش‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت تولید خودرو در شهریورماه در مقایسه با شهریور سال گذشته ۴۷ درصد کاهش را نشان می‌دهد. ایران خودرو به‌عنوان بزرگترین شرکت در این صنعت در شش ماهه ۱۳۹۴ حدود ۹۰ درصد کاهش سود نسبت به دوره مشابه سال قبل را تجربه کرده که عمده دلیل این موضوع مربوط به کاهش سود قطعه‌سازان زیرمجموعه ایران خودرو است. همچنین هزینه‌های مالی، اداری و عمومی شرکت‌های خودرویی در شش ماهه نخست امسال در مقایسه با دوره مشابه سال قبل با رشد حدود ۵۰ درصدی روبه‌رو شده است که نشان از عمق رکود در این صنعت می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۲ قابل مشاهده است کاهش فروش در این صنعت بیشتر از کاهش تولید است که می‌تواند نشان‌دهنده کمبود تقاضا برای محصولات این صنعت باشد. اگرچه اعطای اعتبار به خودروسازان و خریداران خودرو طرحی است که می‌تواند بطور موقت عمق رکود در این صنعت را کاهش دهد، اما مسلماً افزایش کیفیت خودرو و قابلیت رقابت در بازارهای جهانی از اهداف بلندمدتی می‌تواند باشد که امکان صادرات گسترده محصولات این صنعت به خارج را فراهم کرده و راه‌حل بلندمدت تلقی شود.

محصولات شیمیایی: همان‌طور که در جدول ۲ مشخص است تولید محصولات شیمیایی (در شرکت‌های بورسی) در شش ماهه ابتدای سال جاری با کاهش ۶/۲ درصدی همراه بوده است. این در حالی است که بر اساس گزارش وزارت صنعت و معدن در چهار ماهه نخست کاهش تولید در این صنعت ۴ درصد بوده است. البته در این صنعت کاهش در تولید بیشتر از کاهش در فروش بوده است که می‌تواند به دلیل کاهش سود در این صنعت باشد. افزایش نرخ خوراک از طرفی و کاهش قیمت محصولات پتروشیمی در بازار جهانی از طرف دیگر باعث کاهش قابل توجه سود شرکت‌های پتروشیمی شده است. وضعیت صادرات محصولات پتروشیمی

در این صنعت نیز قابل توجه است. در حالی که صادرات این محصولات در شش ماهه ابتدای سال جاری از نظر وزنی رشد ۳۵ درصدی داشته است، با توجه به کاهش قیمت‌های جهانی از نظر ارزش دلاری رشد تقریباً صفر داشته است.

فلزات اساسی: بر اساس گزارش ایمیدرو تولید شش ماهه فولاد خام در کشور با کاهش ۱/۸ درصدی همراه بوده است و تولید کاتد مس به عنوان یکی دیگر از محصولات اصلی این صنعت در این دوره بیش از ۱۰ درصد کاهش داشته است. البته تولید شمش آلومینیوم در این مدت رشد مثبت ۳,۳ درصدی داشته است. ولی در مجموع ایت صنعت نیز در سال ۱۳۹۴ وارد رکود شده است که رکود در ساخت و ساز و کاهش قیمت‌های جهانی و محدودیت‌های تجاری از مهم‌ترین عوامل رکود در این صنعت هستند.

جدول ۲- شاخص تولید و فروش صنعتی برای صنایع مهم با استفاده از اطلاعات شرکت‌های بورسی

رشد فروش فصل ۲ سال ۱۳۹۴			رشد تولید فصل ۲ سال ۱۳۹۴			سهم از تولید صنعتی کشور	
رشد سالانه	نسبت به فصل مشابه سال قبل	شش ماهه ابتدای سال نسبت به مدت مشابه	رشد سالانه	نسبت به فصل مشابه سال قبل	شش ماهه ابتدای سال نسبت به مدت مشابه		
۲۴/۱	-۷/۴	-۹/۵	۳۰/۶	-۶/۶	۳/۰	۱۳/۰	خودرو و قطعات
-۲۰/۸	-۲۴/۲	-۲۴/۵	-۲۰/۸	-۲۴/۲	-۲۴/۵	۲/۰	سیمان، آهک گچ
-۴/۳	-۳/۶	-۳/۲	-۵/۶	-۸/۴	-۶/۲	۱۳/۱	محصولات شیمیایی
-۶/۰	۱۰/۲	-۰/۲	-۹/۹	۲/۹	-۸/۱	۳۳/۶	فرآورده‌های نفتی
-۳/۹	-۱۸/۲	۱/۷	-۵/۸	-۲۰/۰	-۱۵/۴	۱۲/۲	فلزات اساسی
۱/۷	-۱۵/۰	۱/۷	۱/۷	-۱۵/۰	۱/۷	۲/۵	کانی‌های فلزی
۰/۳	۱۱/۰	۱/۴	-۲/۴	۷/۵	۲/۱	۱/۹	محصولات دارویی
۷/۴	۴/۰	۷/۲	۸/۸	۹/۴	۱۱/۶	۸/۵	فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی
-۸/۶	۲/۸	-۳/۴	-۱۲/۰	-۰/۷	-۹/۸	۲/۵	کانی‌های غیرفلزی
۲/۱	-۱۱/۴	-۱۰/۱	۱/۷	-۱۳/۱	-۷/۹	۱۰۰/۰	تولید صنعتی (بدون فرآورده‌های نفتی)

شاخص پیش‌بینی تولید صنعتی شرکت‌های بورسی

شرکت‌های بورسی علاوه بر ارائه عملکرد فروش و تولید خود در بازه‌های فصلی، هر سال قبل از شروع سال مالی خود در قالب بودجه شرکت، برنامه و یا پیش‌بینی شرکت برای تولید در سال آینده را ارائه می‌کنند. این پیش‌بینی سالانه برای هر شرکت در هر فصل بعد از دیدن عملکرد آن

فصل در صورت لزوم تعدیل می‌شود. از این رو ممکن است شرکت‌ها در طول سال سه یا چهار گزارش در خصوص وضعیت تولید کل سال خود بدهند. با استفاده از این اطلاعات می‌توان انتظارات فعالان صنایع مختلف را در مورد تولید در آن سال مالی متوجه شد و قبل از تحقق مقدار تولید، دیدی از وضعیت تولید صنایع داشته باشیم^۱.

جدول ۳ و نمودار ۴ که اطلاعات پردازش شده پیش‌بینی شرکت‌های بورسی را ارائه می‌دهد. بر این اساس پیش‌بینی این فصل شرکت‌های بورسی برای تولید در سال ۱۳۹۴ نسبت به فصل قبل حدود ۸/۶ درصد کاهش داشته است. این در حالی است که این پیش‌بینی نسبت به فصل مشابه سال قبل کاهش ۷/۹ درصدی داشته است. همان‌طور که در جدول ۳ و نمودار ۴ مشخص است، پیش‌بینی تولید و فروش در تمام صنایع منتخب نسبت به فصل مشابه سال قبل منفی است. بیشترین کاهش پیش‌بینی شده مربوط به صنعت سیمان است که فعالان آن پیش‌بینی مثبتی از آینده تولید و فروش آن ندارند. همان‌طور که در نمودار ۴ مشخص است در صنایع فلزات اساسی، محصولات شیمیایی و سیمان شاخص پیش‌بینی فروش پایین‌تر از پیش‌بینی تولید است که نشان دهنده دید رکودی در این صنایع است.

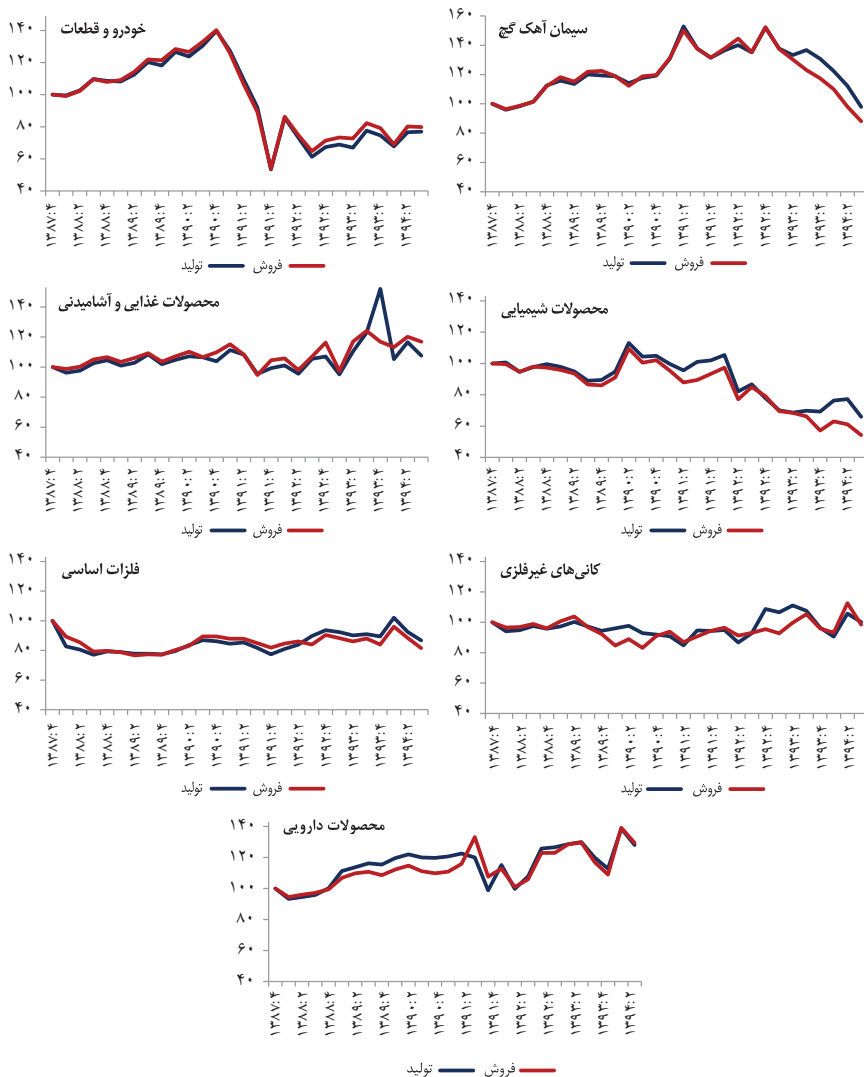
جدول ۳- وضعیت پیش‌بینی شرکت‌های بورسی از تولید خود

تغییر در پیش‌بینی رشد فروش			تغییر در پیش‌بینی رشد تولید			
رشد سالانه	نسبت به فصل مشابه سال قبل	نسبت به فصل قبل	رشد سالانه	نسبت به فصل مشابه سال قبل	نسبت به فصل قبل	
۱/۷	-۶/۵	-۱۲/۵	-۹/۵	-۶/۹	-۵/۳	کانی غیرفلزی
۲/۸	-۳/۱	-۰/۵	۵/۴	-۱/۰	۰/۴	خودرو و قطعات
-۱/۹	-۰/۳	-۷/۱	-۲/۲	-۱/۵	-۷/۶	مواد دارویی
-۰/۸	-۷/۳	-۷/۷	۱/۰	-۴/۶	-۶/۲	فلزات اساسی
-۲۳/۸	-۲۸/۳	-۱۰/۱	-۱۷/۲	-۲۸/۴	-۱۲/۸	سیمان آهک گچ
-۱۶/۹	-۱۸/۲	-۱۱/۳	۰/۹	-۵/۶	-۱۴/۷	شیمیایی
-۲/۸	-۵/۹	-۲/۸	۱۰/۵	-۱۲/۵	-۷/۷	غذایی بجز قند و شکر
-۴/۳	-۹/۰	-۷/۵	-۱/۰	-۷/۹	-۸/۶	شاخص وزنی پیش‌بینی صنایع

* شاخص وزنی پیش‌بینی صنایع برای ترکیب پیش‌بینی شرکت‌ها از سال مالی خود وزن قرار داده است و این وزن همان بزرگی حجم تولید آن شرکت است از این رو در این شاخص سهم شرکت‌های بزرگ در روند این شاخص بیشتر از شرکت‌های کوچک است.

۱. لازم به ذکر است که پیش‌بینی شرکت‌ها از تولید خود با خطایی همراه است که به‌طور مفصل در گزارش اصلی به آن پرداخته شده است. لذا از این اطلاعات صرفاً در جهت انعکاس دید تولیدکنندگان صنایع و صعودی یا نزولی بودن روند تولید تا انتهای سال می‌توان استفاده کرد.

نمودار ۴- بررسی روند پیش‌بینی شرکت‌های صنایع مختلف از رشد تولید و فروش خود (۱۰۰=۴-۱۳۸۷)

اصطلاحات و تعاریف

شاخص تولید صنعتی (Industrial Production Index): شاخصی است که تغییرات در ستانده بخش صنعت و معدن را نشان می‌دهد. سال مرجع برای این شاخص ۱۳۸۶ است که عدد شاخص برای فصل اول ۱۳۸۶ برابر ۱۰۰ در نظر گرفته شده است.

صنایع بالادستی و صنایع پایین‌دستی (Upstream Industries): صنایع بالادستی در مرحله ای از فرآیند تولید قرار دارند بیشتر مواد اولیه را استخراج کرده و یا فراوری کمی بر روی نهاده خام انجام می‌دهند و محصول این صنایع به عنوان نهاده تولید برای صنایع پایین‌دستی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از طرف دیگر صنایع پایین‌دستی شامل فرآیندی از تولید است که مواد اولیه که محصول صنایع بالادستی هستند، به کالای نهایی تبدیل می‌کند. بر اساس این تعریف صنایع کانی‌های غیرفلزی، سیمان، کانی‌های فلزی، زغال سنگ و سایر معادن، محصولات شیمیایی و فلزات اساسی به عنوان صنایع بالادستی منظور شده‌اند و سایر صنایع پایین‌دستی در نظر گرفته شده‌اند.

صنایع بادوام و صنایع بی‌دوام (Durable and Nondurable Manufacturing Industries): یکی دیگر از ویژگی‌هایی که می‌توان تولید صنعتی را برحسب آن طبقه‌بندی کرد، دوام محصول تولیدی در صنایع و رشته فعالیت‌های مختلف است. بر اساس طبقه‌بندی صورت گرفته در بخش ۹/۳۸ سیستم حسابهای ملی ۱۹۹۳ (که توسط اتحادیه اروپا، صندوق بین‌المللی پول OECD سازمان ملل و بانک جهانی منتشر شد) تمایز بین کالاهای بادوام و بی‌دوام بر اساس دوام فیزیکی تعیین نمی‌شود و تمایز بر این اساس تعیین می‌شود که کالا با هدف یک بار استفاده تهیه شده یا قابلیت استفاده مجدد از کالا برای دوره زمانی طولانی وجود دارد. بر اساس این تعریف و همچنین طبقه‌بندی که مرکز آمار کانادا و آمریکا در ارائه تولید صنعتی خود از کالاهای بادوام داشته‌اند، صنایع چاپ و انتشار، محصولات شیمیایی، مواد غذایی، قند و شکر، منسوجات، محصولات کاغذی و محصولات دارویی جز صنایع بی‌دوام در نظر گرفته شده است و مابقی صنایع بادوام لحاظ شده‌اند.

کالای سرمایه‌ای (Capital (or Investment) Goods): کالای سرمایه‌ای در واقع کالای نهایی و بادوامی است که در تولید کالا و خدمات استفاده می‌شود. در واقع منابع صرف شده برای اکتساب (خرید یا ساخت) کالای سرمایه‌ای به منزله مخارج سرمایه‌گذاری خواهد بود. کالاهای سرمایه‌گذاری شامل ماشین‌آلات، ابزارآلات، تجهیزات و سازه‌هایی هستند که برای تولید کالای دیگری استفاده می‌شوند.

کالای مصرفی (Consumer Goods): کالای مصرفی کالا‌های قابل لمسی هستند که برای تأمین نیاز و خواسته مصرف‌کننده تولید شود.

کالای واسطه (Intermediate Goods): کالای واسطه کالایی است که برای تولید کالا‌های دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد و آن محصول برای استفاده‌کننده نهایی عرضه نمی‌شود.

صنعت خودرو و قطعات (کد ISIC=۴=۲۹): شامل تولید وسایل نقلیه موتوری و قطعات و لوازم آن می‌شود.

صنعت سیمان، آهک و گچ (کد ISIC=۴=۲۳۹۴): فعالیت تولیدی زیر مجموعه صنعت کانی‌های غیرفلزی است. بخش عمده شرکت‌هایی که در این طبقه‌بندی قرار گرفته‌اند شرکت‌های سیمانی هستند.

صنعت محصولات شیمیایی (کد ISIC=۴=۲۰): صنعت تولید مواد شیمیایی و فرآورده‌های شیمیایی است. این صنعت شامل کارخانجات پتروشیمی، تولیدکننده‌های کود شیمیایی و مواد شوینده و رنگ‌ها است.

صنعت فرآورده‌های نفتی (کد ISIC=۴=۱۹۲): شامل فعالیت‌های تولیدی فرآورده‌های نفتی مانند پالایشگاه‌ها و روغن موتور و ... است.

صنعت فلزات اساسی (کد ISIC=۴=۲۴): شامل فعالیت‌های صنعتی با محصولات آهن و فولاد، مس، آلومینیوم، و ... است.

صنعت کانی‌های فلزی (کد ISIC=۴=۰۷): شامل استخراج کانی‌های آهنی و غیرآهنی است.

صنعت محصولات دارویی (کد ISIC=۴=۲۱): شامل فعالیت‌های تولید دارو شیمیایی و گیاهی و فرآورده‌های آن است.

صنعت فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی (کد ISIC=۴=۱۰ و ۱۱): شامل تولید فرآورده‌های غذایی و تولید انواع آشامیدنی‌ها است.

صنعت کانی‌های غیرفلزی (کد ISIC=۴=۲۳): شامل تولید انواع شیشه و فرآورده‌های آن و تولید مصالح ساختمانی (بجز سیمان، آهک و گچ) است.

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران، میدان آرژانتین،
ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰
کد پستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱
صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir